

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoltjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Priprave za vojno.

Črni oblaki, ki se na slovanskem vzhodu zbirajo in oznanjujejo veliki boj za lepšo slovansko bodočnost, postajajo vedno gostejši. Iz Srbije prinaša telegraf velevažne novice. Srbska vlada razglasa tri odločne naredbe, ki vse vojsko pomenjajo. Prvič se razpisuje prisilno posojilo 12 milijonov Frankov. Toliko morajo Srbi sami zložiti in vladi posoditi. Tolič denarja Srbija nema za kaj drugega rabiti nego za udarec na Turčijo. Dalje srbska vlada proglašja trgovinski moratorij na tri mesece, t. j. v teku treh mesecev srbskim trgovcem nij treba plačevati nobene mejnice, če je prav zapala. Take naredbe se delajo le ob vojnih časih. Tretjič pa srbska vlada začasno ustavlja zakon o svobodnem tisku. Po srbskeji ustavi sme to samo ob velevažnih vojnih časih storiti. Torej tri priče, da Srbija kmalu v boj stopi. Tudi „Istok“ pravi, da je knez odločen za vojno, da nij mogoče iti nazaj.

Kakor Srbija, pripravljena je tudi Črnogora in njen organ „Glas Crnogorca“ prinaša članek, v katerem pravi, da se ne more nič več čakati in mir ohranjevati, posebno ker so Turki na črnogorskeji meji nabrali vojsko, ki žuga Črnogoro napasti. V tem smislu je knez uže velesilam poročal. Brez dvombe obe kneževini stopite skupno v akcijo.

Iz Pešte javlja telegram, da so v ogerskih vladnih krogih močno prestrašeni vsled teh poročil iz juga, posebno iz Srbije. Bojazen pred resnimi zapletami se množi, pravi telegram, in posebno tej stvari velika važnost prideva, da je ruski general Černajev srbskemu knezu prisegel kot srbski podložnik in bode vodstvo srbske vojske prevzel. — Znano je našim

bralcem, da je Černajev jako več in izkušen vojskovodja.

Druga velevažna novost je, da Turčija sama sili v odločilno katastrofo. Ona nij sprejela, ona je odbila predloge berlinske konference, kakor poroča „Agence Bordeano“. To je angleško maslô! In vse vpraša, kaj bode zdaj?

Odgovora na to nij mogoče izpolniti, dokler se na tanko ne ve, kaj so tri cesarske sile na berlinskeji konferenci skovale. Vendar veliki nemški listi užé kot gotovo pripovedujejo, da se je sklenilo v Berlinu to-le: V skupnem pismu vseh velikih oblastij se Turčija pozove naj obustavi na dva meseca vsa vojevanja in vse sovražnosti nasproti vstajnikom; mej tem premirjem obdrže vstaši orožje v rokah, turške vojske se nazaj pomaknejo v gotove kraje, vstasi sklenejo svoje terjatve in jih predložé v Carigradu; reforme se uvedejo, in poseben odbor, kateremu ima domačin kristijan predsedovati, čuva nad tem, da se resnično povsod v življenje spravijo. Če pa ne bode mogoče v teh dveh mesecih premirja vstaše potolažiti (kar bi sedaj gotovo ne bilo več Ur.), potem bode Rusija, Avstrija in Nemčija energičnih naredeb poprijele se, to se pravi: vstale pokrajine zasele.

Torej ta zahtevanja je Turčija najbrž na angleški svet zavrgla in tako sama pospešila in pohitrila to kar mora priti, vojsko. S tem so vsa diplomatska ugičanja v Berlinu prekopicnena. Kaj bo zdaj in kako bo? — majheno še potrpi.

Jugoslovansko bojišče.

Vesti v ta oddelek spadajoče, ki so najvažnejše, nahaja bralec denes v prvem našem članku.

Ruski agent in diplomatski agent herce-

govinskih vstašev priobčuje v brüseljskem „Nord“ zahtevanja vstašev.

Iz Bulgarskega denes nemamo novih vestij. Časniki v Turčiji ne smejo o tem vstanku nič pisati, drugod pa so zveze z Bulgarijo pomanjkljive.

Turki bodo, kakor carigradski Basiret poroča, v Adrianopolju obesili šest Bulgarov, kateri so se udeležili vstaje in so Turkom v roke pali.

Hercegovinski glavni vodja vstašev je potoval te dni skozi Dubrovnik in pri tej priliki rekel, da sedaj vstaši ne bi bili več zadovoljni, če se jim dajo one zahteve, katere so zadnjič v Sutorini Rodiču stavili. Sedaj hočejo uže več (popolno svobodo Hercegovine) in bodo tako dolgo bojevali, da dosežejo.

V soteski mej Črnogoro in Srbijo je uže 2000 vstašev, kateri hočejo Bulgarom roko podati in skupno delati.

Bulgarski glas.

(Spisal B. R. C. K. iz bulgarskega posl. Slavomil D sky*)

Teci teci krôv sirotinska;
Padaj, padaj rosa krôvava!
Rasti, žrjé žažda za otmôštenjo!

Četiristopetdesetletno robovanje, teške muke in trpenja! Strašno, ako le človek pomisli! A čas se uže približuje in vsa ta trpenja, vse te nevolje se bodo skoro zvršila in Bulgarin še živi in upa v kratkem živeti, kakor človek, kakor osvoboden državlján in kakor gospodar sam nad soboj. Mi, Bulgari, kateri nosimo več od 450 let sem najtežje in najbolj surovo tiranstvo; mi, kateri smo trpeli in trpimo še dandenes, več od

*) Priobčujema tu prestavo razširjevane bulgarske brošure, da bodo naši čitalci videli, kako so bratski nam bulgarski rodoljubi vstajó, ki se zdaj širi, uže prej pripravljali. Uredn.

Listek.

Golombača.

„Priatelj“, mesečnik ogerskih Slovencev, oziroma Prekmurcev, izhajajoči v Budimpešti,*) donša v poslednjem broju od dne 1. risalsčeka (maja) vest, ka so pri Temešvaru prikazovale se kolombačke muhe. „Eto je preveč nevarna stvar. Zosmicale (spikale) so svojim čemernim (strupnim) žalcem mnogo konj, volov, krav i svinj i to je vse prešlo; tudi človeka jako mučijo.“

Naš vrstni prirodopisec, redki ponos Slovincem, piše v knjigi „Prirodopis živalstva“ naslednje: Banatski ali golubaški komar (die Kolumbatscher, richtiger Gollubatz-

zer Fliege, simúlia maculáta) je po vnani postavi jako podoben majheni hišni muhi. Jedva 1 črto dolga mušica je plavkasto pepelnasta. — Ta mušica prikazuje se včasih v velikih gostih rojih na spodnji Donavi v banatskeji vojnej krajini in v nasproti ležečej Srbiji. Takrat zapuste črede po naravnem nagonu pašnike in beže v vasi in hleve. Komarje poiščejo na živinčeti mehke nežne, gole dele, usedajo se okoli očij, na gobec, v nosnice in lazijo celo v ušesa, v golt in sapnik. Vsak ubod tega komarja uzrokuje pekoč srbež in trd boleč otok, ki stoprav čez osem ali deset dnij splahne. Mnogo ubodov živino tudi umori, in vsako leto pogine mnogo konj, goved in prascev od tega komarja; dogodilo se je tudi, ka so komarje majhene otroke pod milim nebom pomorili. — V novejšem času je nek domač prirodoslovec našel, da ta mušica kakor ličinka in buba živi v bistrih gorskih potocih na ka-

menji in vodnih rastlinah, in zdaj je upanje, ka bodo ljudje, odstranivši to kamenje in rastline iz vode mogli z vspehom zalego na veliko pokončati.

Hote temu izrazu na dno seči razlistil sem Vukov riečnik, kateri uči: Golubačka muha, die Gollubatz Mücke, simulum reptans Gollubatzense. Golubačke muhe zovejo se v Šumadiji tudi Braničevke. (Braničevo imenuje se Požarevački okraj). Ljudstvo v okraji Požarevačkem pripoveda, ka se te muhe roje iz pečine proti Golubcu,*) izletavajoče v kupih kakor kotel, pa se potle razdele in po vetru lete; ona živino toliko nadleguje, ka včasih od nje pogine, zlasti konji in goveda. Baja se, ka je nekdo od nekod iz Srbije tiral ne-

*) Golubac je v okraji Požarevačkem nek stari grad na Donavi. Srbi pripovedajo, ka ga je zidala Jurjeva Jerina zbog golubova — kao golubinjak.

*) Velja na četrt leta 90 kr., naročnina se pošilja pod naslovom: Agustich Imre, reditel „Prijetela“, v Budimpešti „Országház“.

vsacega drugega naroda, kateri je bil kedaj sužen tujej narodnosti, ali kateri je trpel pod svojimi državnimi despoti, inkvizitorji in sultani; mi kateri smo bili zaostali do včeraj v vsacej stroki, na vsako stran, denes uže čutimo, da živimo, da iščemo tega, kar je najsvetejše, največje in najdragocenejše za človeka, t. j. osebno in narodno svobodo. Megla, katera nas je pokrivala do denes, razgrinja se in razkazuje uže, in vsa Bulgarija se sedaj peča za narodno vprašanje. Svoboden in čestni Bulgarin uže čuje vzdihanje umirajočih in stradalajočih svojih bratov, kateri umirajo kakor dena pod turškim bremenom, in vide krivico, katera se jim godi. Večja krivica od te je nemogoča, bo za njo sledi smrt. Časa naših trpenij je uže prenapolnena, in zbog tega treba je, da se požurimo, in da se ne zanašamo na nikogar. Naša očetnjava (otečestvo) je razorana in pograbljen; vsa prostrana zemlja stoji pusta in neobdelana; a Bulgari hodijo v Romanijo in Srbijo iskat si potrebnega kruha. Duševno naše razvitje je bilo zapuščeno skoro do najskrajnejše nevednosti. Seljak (kmet) je žrta koristoljubnim kamilavkam turškim vladarjem in našim enorodnim čorbadžijam; a vendar nij pograbljen še ves narod, nij še ves sužen, ker ima svojo voljo in išče, da živi Došlo je vreme (čas), da zmagamo tudi mi. Kdor z zanimanjem opazuje bulgarska dela, lahko se prepriča in uveri, da čas našega osvobodjenja je uže tu. Bulgari so sedaj v onem položaji (gled. Hadži-Dimitra in njegove drugove), kateri so prelili svojo krv za očetnjava in svobodo, a od nas je zavisno, da je dovršimo in da izrečemo ove velike besede: „Mi smo svobodni, mi smo ljudje, mi smo Bulgari in ponasamo se z imenom svojim „Bulgarin.“ Ako hočemo, da bomo v stanu izreči te besede, treba je, da delamo, da upremo vse umstvene in telesne sile, da osvobodimo svojo zemljo in svoja telesa od finančnega turškega jarma; a svoj um od npravstvene sužnosti t. j. od carigradskega patrijaršija in da sestavimo jedno svobodno državico, katera se bode upravljala človeški, da naš narod najde svoje dobro. A, da dojdemo do tega, nam nij treba nadejati se več kakor smo se nadejali do sedaj, na drugega t. j., da ne čakajmo pomoči in podpore od nje ene evropske države, ker kdor se nadeja na drugega in čaka, da dojde Napoleon III. ali Pij IX. ali Viktorija, da ga osvobodi, ta ne

kakšnega zmaja a lo,**) pa jo dostigel v Stigu (in odtod je ostalo ime Stig) in ranil, ali se je ona zopet otela in ranjena pobegla v ono pečino ter ondi od rane poginila in od nje one muhe nastajajo. Pripoveda se, da so Nemci ono pečino zazidavali, pa ka nastopi čas, ka se muhe roje, zid se podere sam od sebe.

Ime golombača, golubača se torej opira na samostav stsl. gola b-golomb, magj. galamb, srb. golub, nsl. golob, od golub golubac a muha golubacja-golubača; nosnik om v besedi golombača kaže na davno dobo, ko še nij bil oslavljen v u nsl. ô. Kolombača pisati protivi se osnovi.

R. B.

**) Za a lo se misli, ka ima od pozoja (aždaje) osobito duhovno moč, ter leče in vodi oblake in točo navaja na letino. Za zmaja pa se misli, da je kakor ognjevit junak, od katerega v letanji ogenj saga in sveti.

išče svobode, temveč želi premeniti si gospodarja ali bolje rečeno, da promeni jednega tirana z drugim, jednega despota z drugim Istinito pomoč, pravo sočutje, istinite podpore ne more človek pričakovati od nijednega tirana, kateri je naučen, da ukazuje in tirani (trpinci) svet. Nij-li smešno, da pričakujemo tudi mi pomoči od teh despotov, koji drže še svoje vlastne podložnike sè železno rokavico in z božjim imenom ne pusté jim vzdigniti glave in narekati se ljudmi? Samo oni narod lahko izreče, da želi doseči svojo narodno svobodo, kateri se opira sam na svoje moči, na svoje umstvene sposobnosti in na svoje brate, kateri trpe ravno take muke, kakor trpi on sam. Od francoskih proletarijev, od italijanskih banditov, od španjskih piratov, od ruskih mučikov in od črnogorskih junakov treba da pričakuje človek svobode in napredka; a ne od Viljema ili koga drugega. Naš bulgarski položaj prispodablja se lahko bolnemu človeku, kateremu je potrebno končno ozdravljenje, a ne površno zamazovanje teških mu ran; nam je potrebno končno (popolnem) osvobojenje, a ne fantastični dualizem. Istina je, da svetovalci dualizma imajo smater, kojega imamo i mi, t. j. osvobojenje bulgarsko od teškega jarma turškega in rešenje bulgarskega naroda od večnega robovanja (sužnosti); ali oni so se zavlekli iz jednega zla v drugo, iz jedne krajnosti v drugo t. j. iz jedne politične forme, katera je pripravljena za naše pritiskovanje, — v drugo, katera nam priglavlja ravno taka pritiskovanja in stradanja (trpenja), ako ne še slabši; in bolan človek se obrača od jedne strani na drugo, z nadejo in v svesti si, da mu bode na drugej strani bolje, in čuti pri vsacej obrnitvi, da mu je slabje. Prepričani smo, da bulgarski narod, kateri je sestavljen iz sedem milijonov duš, ne more se krpiti kakor razstrgana suknja. Da si človek ustanovi novo koč, katera mu bode trajala dolgo časa, treba mu je najprej da razvali staro in stoprav potem začne novo zidanje in osnivanje.

Tako je treba nam Bulgarom razmišljati, da nam je najpotrebnejša svoboda, svoboda osebna in svoboda národna, ker kdor nema osebne svobode, ta nema tudi narodnosti, niti svetih človeških pravic. Svoboda obsega vse v sebi, kar je najresničnejše dobro, vse, kar je najresničnejše potrebno, vse, kar je najresničnejše slavno, vse, kar je najresničnejše sveto. Je-li mogoče človeku reči, da je na najvišji stopinji, ako nema svoje svobodne volje, in dovolj vsacemu, da ga vodi za nos? Brez svobode ne samo, da nijeden narod nema pravice se narekati narodom, a tudi sam človek, kateri nema svoje svobodne volje, nema nikake pravice, da se nazivlje človekom. Kakor upreženi vol ne živi po svojej volji; jednako človek, kateri je v robstvu, ne more reči, da je človek s človeškimi čuvstvi in s človeškimi dostojanstvi. Svoboda je najsvetejša in prva boginja, katerej treba kaditi največ kadila, napravljati najbogatejše (v srci človeškem) hramove, nego vsem drugim človeškim željam, ker po njej doseže človek najvišjo svršitvo v meščanskem življenji, najčastnejšo hrano, najsvetlejšo prosveto, najsvetejše izobražanje in najvišje človeško dostojanstvo. Naposled, svoboda pomaga človeku, da doseže po svojem umu in znanji ono visoko stopinjo, s katere lahko razvidi in razsodi, kaj je pravo in kaj nij; da izpozna, kaj je istina ali da se prepriča, da 2krat 2 je 4,

konsekventno, da se približa onemu velicemu bitju, in da postane gospodar vsej prirodi, koja ga obdaja. Glej! samo oni narodje morejo reči, da so narodje, kateri imajo državljansko, cerkveno, naučno, socijalno, narodno in osebno svobodo, sami ti narodje, kateri so dosegli tako svršitvo, lahko rečejo denes: „mi smo narod!“ A oni narodje, kateri nijso še okušali svete svobode, nemajo niti pravice, zvati se narodomi, ker so v takej gostej temoti, katera ne dovoljjava, katera jim brani odpreti oči in izpoznati same sebe in svoj človeški poklic. Nijso ljudje oni, koji se radujejo, ako jih bje kaka venčana glava, katera je — po njihovem mnenji — postavljena in naznačena samo in samo zato, da jih bje. Taki volovi, taki robovi brez srca in brez duše često se hvalijo: „Imel sem čest biti tepenim od njegove svetlosti;“ ali „njegovo visokoblagorodje me je udarilo sè svojo blagorodno roko;“ ali „naš paša mi jih je odštel petdeset; a jaz mu nijsem nič odgovoril in otišel sem.“ So-li ljudje to? In taki so, ker nemajo niti pojma o človeškem samospoznanji in o svobodi, katera je nasledek samospoznanja; taki so, ker so nevedni in sužni; svoboda udomačuje in oljuje človeka in ga preraja v človeka, da izpozna samega sebe; ali robstvo zaduši v njem najsvetejše jedro, t. j. njegovo človeško dostojanstvo.

I to treba je najbolj nam Bulgarom pomisljati, da turški sultani so bili in so še dandenes najkrutejši tirani nasilniki, požeruhi in oderuhi, in nikacega dobra nijso napravili človeštvu; ako je uže kaj dobrega in koristnega v absolutnej državi, je to le sad prizadevanj in trudov učenih in olikanih mož, koji so vredni česti in blagodarjenja.

Vsako absolutno gospodarstvo kakor je sultanovo upotrebljava vsa mogoča sredstva, da ohrani v narodu za se jako dragoceno in koristno, nevednost na koja je osnovana in sezidana vsa njegova moč in sila. Absolutnim upravitelstvom je vse dovoljeno, samo da dosežejo svoje svrhe in smatre. To, kar se v navadnem življenji naziva gnjusoba in smrad, to je za absolutna gospodarstva junaštvo, usmiljenost, slava in čednost. Vsako tako absolutno gospodarstvo je osnovano na najgnjusnejše podloge proti robujočemu podložnemu narodu; ono je zakleti neprijatelj narodovej prosveti in njegovej svobodi. Vlastitelji, sultani in patrijarhi niti nečejo čuti, kadar se kaka umetnost ali vednost nareka se sobstvenim jej imenom; oni so se naučili narodu lagati in varati ga, in iz prevaranj in lažij nabirati materijal za svoje poveličanje, zasledno oni ne morejo imeti ničesar občnega z narodom, kojega potrebe ne poznajo. A vzlasi velja to o sultanih, koji nikedar nijso bili in tudi nikedar ne bodo naši zaštitniki in dobroželjni prijatelji; oni bili so od nekedaj naši surovi tirani in krvopijci, koji so srkali 450 let našo krv in jeli so naše telo.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. maja.

V delegacijah je bilo zopet orijentalno vprašanje na vrsti. Nemški ustavoverci so jasno pokazali, in glasno povedali, da so jim Turki ljubši kakor kristjanje, muslimani ljubši kakor Slovanje. Prvi je vstal nemški jud Kuranda. Dejal je, da od mira v Kučuk-Kajnardži vidi ves svet v Rusiji dečiča Turčije; to pa je za vso Evropo nevarno.

Avstrija ima svoj interes, da Turčija ostane kakor je, teh tradicij bi se bil moral Andrassy držati, a ne izpreminjati dosedanje vnanje politike. On svari pred tem, da bi Avstrija kaj zemlje vzela. Kaj bomo z onimi deželami počeli, saj imamo že dovolj pasivnih dežel. — Dalmatin Ljubiša govori zoper Kurando, taji da bi res Avstrija ne imela v orijentu nič opraviti. Kdo ne pozna vseh žrtev, katere so avstrijski vladarji posebno kot ogerski kralji v orijentu storili. Avstrija ne more odreči se socijalnega vpliva v vzhodu. Če se terja pomirjenja vstasev, meni da to nij mogoče več. — Sturm pravi, da ima Avstrija s civilizatornim (možnec je gotovo mislil nemškutarskim) delovanjem v notranjem še dolgo dovolj. — Konservativec Lienbacher pak pravi: Z izrekom, da Avstrija nema nobene civilizatorne naloge več, odrekli bi se vsega življenjskega principa, kateri je Avstrijo ustanovil in poveljal. Avstrija ima mnogo narodov, ki niso nemške narodnosti, a imajo vendar veliko nalogo izvršiti ter imajo uzrok upati, da pride čas, ki bode željam avstrijskih narodov bolj pravičen, kakor je to bilo dozdaj. Če se vpraša, kaj bi začela Avstrija z deželami, ki bi jih vzela, hoče on vprašati, kaj je Avstrija prejnjše čase v jednacijah slučajih začejala. Avstrija naj svoj civilizatorni nalog izpolni tudi v teh provincijah, in kadar se bodo jedenkrat okrepčale in okrevale od turškega slabega gospodarstva, zdržale se bodo same. — Openheimer govori z zvezó z Nemčijo in proti vsakej aneksiji turških provinc. — Giskra je odločno proti temu, da bi se Turčiji kaj vzelo, on pravi da je nevarno če na cerkvi sv. Sofije v Carigradu zopet krščanski križ namesto turškega polumeseca vlada. — Sturm brblja neumno frazo o civilizatornem poklicu nemškega rodu v Avstriji (Nemško-štajerski in koroškoniemški krofasti trotli bodo s svojih hribov prišli civilizirati desetkrat inteligentnejšega Slovence?)! Dr. Herbst prvi vodja vladajoče nemške stranke tudi za Turke govori. — Za tem vstane minister Andrassy in pravi, da on ne sme tako prosto govoriti o tem vprašanji kakor drugi. On pravi, da kot minister ne more strozega programa imeti nasproti dogodkom, ki se vsak dan izmenjujejo in se ne dáde preračunati. Tudi tradicij nij taci, da bi se mogel po njih ravnati, ker se položaj vedno izpreminja. On želi le pomirjenje vstaje, ohranjenje evropskega miru in zboljšanje razmer v provincijah, ki so prijele za orožje. — Dalmatin Ljubiša je potem še govoril za podporo pribeglih, ker vstaši v Hercegovini in Bosni se bore za krščanstvo in svobodo, ter ne bi bilo človeško, ko bi se njih pribeglim ženam in otrokom na avstrijske zemlji pomoč odrekla.

Hrvatski sabor se snide precej po končanih delegacijah in bode trajal tri mesece. Narodnjaki neodvisne stranke bodo gotovo svoj glas povzdignili za jugoslovanske brate, da zavrno magjarsko turkofilstvo.

Vnanje države.

V **Carigradu** sedaj ne vlada več sultan, ampak muzelmanski bogoslovci, študentje v mošejah, takozvani softi. Le-ti hočejo ustavo, konstitucijo in nekovo narodno zborišče. Tudi zahtevajo, da bi sultan imel menj plače na leto, samo 1 milijon lir.

Francoski senat je tudi zavrgel predlog o amnestiji komunardov. Na govor Viktor Huga, vlada nij hotela odgovoriti.

Pravosodni minister Dufaure je govoreč o stalnosti sedanje ustave kraljevem in bonapartevcem rekel: „mi spoštujemo zvestost in upanja, ali vsako zaroto odločno odvrčamo“.

Iz **Rima** dohaja vest, da komaj voljeno novo italijansko ministerstvo že zopet omahuje in da je pričakovati izprememb.

Španski kortesi so sprejeli celo vladno osnovo o novejši ustavi — bog zna kolikoterej.

Dopisi.

Iz Celovca 21. maja [Izv. dop.] Volitve v mestni zbor napravljajo pri nas še vedno mnogo hrupa. Zmaga konservativcev in

Slovencev je iznenadila nemško-liberalni svet; še več, priznalo se je, da je bila slovensko-narodna stranka v Celovcu v boj pri tem potu vstopila. Primorani so prusijani priznati javno, da žive Slovenci v Celovcu, kateri postajajo političen faktor. Le vztrajmo, delajmo, vse gre, če se le resno hoče. 28. t. m. imamo zopet volitev v mestni zbor. Obe stranki se pripravljati na boj.

Ko bi se le duševno gibanje malo oživilo, ko bi le socijalne razmere mej nami ugodnejše in delovanje marljivejše postalo. Potem bi se koroški Slovenci vendar bolj dramili iz mrtvila, v katerem jih je še toliko.

Iz Dunaja 24. maja. [Izv. dopis.] Berlinske konference ne kažejo še posebnega praktičnega vspeha. Da, orijentalno vprašanje je po diplomatih še bolj se zavozlalo, nego je uže po Andrassyjevih reformskih notah bilo. Soglasje petih držav: Rusije, Nemčije, Avstrije, Francije, Italijanske nema dosedaj družih posledic, kakor, da so imenovane države svojih vojnih ladij odposlale v Solun, v bližino Carigrada, kar bi se pak vsled umora nemškega in francoskega poslanika itak bilo moralo zgoditi brez — berlinskih konferenc. Premirje mej vstaši in turško vojsko se še tudi nij doseglo, in po vseh indicijah se tudi ne bode, kajti, ako bulgarski vstanek narašča, kot poročajo časniki, potem je valjda misliti na kako pomirje. V teoriji pak se je z onimi konferencami mnogo doseglo. Vstaši so indirektno priznani kot vojna sila, gnjiloba in trhloba turške države je od cele Evrope oficijalno priznana, da se mora na korist vstašev dosta dostižiti je tudi pripoznano, da je Turčija v zadnjih zdihljajih vsled vstaških vspehov in zmag, to vé vsa Evropa. In vendar hoté bolnega moža ohraniti še pri življenji! Absurdnost je protinaravnost takovega početja, — kdo bi se drznil to zanikati — je očividno. Kar je zrelo za pogin naj pogine. Terjanju časa, teku zgodovine ne more nijeden diplomat ukazovati. Saj je vendar razpad Turčije popolnem naraven proces. Nespetmetno je torej, da Turčijo pri življenji pustiti hoté.

Kar Gorčakovu, Bismarku in Andrassyju preglavice dela, je Angleška. Anglija neče pripoznati berlinskih reformskih not. V splošnem se od angleškega časopisja akoravno mehko berlinske konference obsojujejo. „Standard“, angleški list, ki je najbližji Disraelijevemu ministerstvu, pravi, ter odločno trdi, da Anglija onim berlinskim sklepom tikoma vstašev in Turčije nikdar ne bode dala svojega soglasja, „Times“ izrazuje se bolj prikrito. Vsakako je politika Angležev v orijentalnem vprašanji pomisleka vredna.

Ali se neče Anglija nikakvim sklepom kontinentalnih diplomatov zavzeti — kar je čudno, kajti s Andrassyjevimi reformskimi notami se je Anglija soglašala — ter za vsak slučaj prosto roko imeti, ali pa sklepe Gorčakova, Bismarka in Andrassyja naravnost obsojuje. Morda se Angležem voditeljstvo Rusov v onih konferencah pod nos kadi; rivaliteta mej Rusijo in Anglijo v sredoazijskem vprašanji je znana, akopram se obeh držav diplomatje in časniki z najpoštenejšimi namerami zatrjujejo.

Da se torej Anglija z berlinskimi sklepi treh velicij držav ne soglašala, je to važen moment v razvitku orijentalnega vprašanja. Morda se Anglija na stran Tarčije postavi, kar je sicer po tradicionalnej angleške

politiki lahko mogoče, a po najnovejšej popolnem brezumno. Uže to, da je Anglija v nasprotji s tremi državami „miru“, bode Turka opozorilo; „sramotilnih“ in „pogubnih“ berlinskih not Turek niti sprejel ne bode — kam-li oživotvoril?

Polumesec se pripravlja na smrtni udar, po Turčiji povsod se pridiguje fanatizem proti kristijanskim „giaurom“ (psom); turški študentje nameravajo državen „coup“, i saj veste, kak strah ima sultan pred dijaci; na vrh vsega je izlegla se v sultanovej palači rodovinska revolucija, ki more imeti silne nasledke. Sultan je namreč svojega strijčnika, ki bi imel po naslednem pravu korana, njemu v vladanji nasledovati, pustil zapreti, a oni strijčnik je ljubljene turške „intelligence“. Vsled tega je velika razburjenost v Carigradu. Kdo bi torej uže naprej presodil, kakove faze, da še ima vzhodno vprašanje v sebi?

Za denes vam le še izrek pruske „Weserzeitung“, koji list je po najboljših berlinskih diplomatih inspiriran, zabilježim. Oni list vam piše o berlinskih konferencah naslednji, jako pomenljivi stavek: „Durch diese politik haben die grossmächte sozusagen eine praemie auf weitere aufstände gegen die türkische miswirtschaft in der europäischen Türkei gesetzt. Die folgen werden nicht ausbleiben.“

P. S. Denašnji dunajski časopisi prineso gotova poročila: Angleški minister lord Derby je v gornjej zbornici javil, ka Angleška ne pritrjuje predlogom berlinskih konferenc, ker nemajo pogojev v sebi, ki bi sigurno zagotovili pomirjenje mej vstaši in Turki. Isto to je objavil minister lord Disraeli v spodnjej zbornici — Očito je torej, da se je Angleška postavila v nasprotje s vsemi evropskimi velevlastimi.

Domače stvari.

— („Slovenske knjižnice“) četrti zvezek je natisnen denes in izide kakor brž bode vezan, vtorek ali v sredo.

— (Ljubljanski mestni zbor) je imel v sredo večer prvo sejo, v katerej so bili navzočni tudi 4 zadnjič voljeni zastopniki narodne stranke. Poročilo bomo priobčili v jutrajšnjem listu.

— (Dramatična šola) se začne 1. junija t. l. v prostorih dramatičnega društva.

— (Volitve v okrajne zastope) po slovenskem štajerskem se bližajo. Opozorujemo tudi letos narodne može v posameznih krajih, naj sami v odbore skupaj stopijo, ka ndidate izberó in agitirajo za narodne zastopnike. Naj se ne čaka, da bi ta ali ta prvi začel: kdor dela, vsacemu zasluga.

— (Iz Maribora) se nam 26. t. m. piše: jutri 27. t. m. (soboto) na večer bode naš rojak g. Alojzij Vavpotič koncertoval v našej čitalnici. Omenim, da je ta gospod zraven Umlaufa na Dunaji bil prvi virtuos na citrah. Rodoljubi pohodite obilo to veselico.

— (Iz Središča) se nam piše: Mraz 21. t. m. je tukaj precejšnjo škodo naredil na drevju je mnogo sadkov črnih, rež na vrhu osmojena, turšica pozno sejana še nij izklila je mrazu ušla, v ljutomerskih gorah je trs na (dolu) v grabah popolnem pozebel, višine nijso. Jeden posestnik, katerega vinograd v nižavi leži nema pet zdravih trsov. Vinogradi na jutro ležeči so boljši od onih na večer in poldne.

— (V Istri) je kakor se nam piše — slana v noči mej soboto in nedeljo veliko

škodo naredila. Posebno v nižavah je zarod in s tem upanje na prihodnjo trgatav popolnem uničila. — Kako je na obalih morskih, nemamo še poročil; omenjeno velja torej le za srednjo Istro takraj Učke gore.

— (Iz Materije) v Istri 23. maja se nam piše, da je onda izvoljen nov župan g. G. Kastelic, trgovec. On pa pravi, da nikakor ne prevzema županstva. G. Župančič za to ni več voljen, ker je prevelik prijatelj po njem organizovanih šol ondašnjim kmetom. Tudi otrok je rajši bolan, nego da pije grenjak lek. Kmet ima mreno pred očmi, če je protivni nauku.

— (Utonil) je — kakor se nam piše — v soboto 20. t. m. do polu dne, 18 let star mladenič Anton Stražišar iz Matene pri Igu. Zjutraj je svojemu bratu na cesti izžanskej do Ljubljane pripravo vozil. Domov grede zasede konja, kateri ga zanese na cesti od Kožuha proti Mateni v graben, ob cesti, kateri je vsled povodnji silno z vodo napolnen bil, in tu je revež svoj žalostni konec našel. Konja so vendar še v pravem času rešili. — Mraz in plana je tudi tukaj vse uničila, kar nij povodenj pokončala. Kmet s strahom v prihodnost gleda.

— (Nesreča). Iz Trsta se nam piše: 22. t. m. Pretečeni teden so vojaci domačega polka št. 17. streljali v Proseku. Po končanem streljanju da nek lajtenant necemu infanteristu svoj revolver, da bi ga osnažil. Revolver pak je imel v sebi še patrono. Nek prijatelj, ki bi bil rad videl kakošen je samokres, ki sedemkrat jeden za drugim ustrelji, poprosi infanterista, da bi mu ga pokazal. Dobivši ga v roke ga poskuša, ne vedoč, da ima še kroglo v sebi, orožje se sproži in krogla gre omenjenemu infanteristu skozi levo roko v truplo, kjer zdaj teči v pljučih. Mož se zdaj muči v bolnici in se bode morebiti še dolgo predno umre. Žalostno je, da je lajtenant, ki bi mu vendar človeško življenje moralo nekoliko mari biti, tako neprevidno ravnal. — V ponedeljek je skočil iz takoznane kronekove kasarne infanterist desete kompanije iz 3. nadstropja in si je razbil črepinjo. Povod temu samoumoru je, kakor sploh vselej pri vojaci, pristranost in krivičnost od strani predpostavljenih ki ukladu današnjem stoletju svoje podložne smatrajo za pse, jih tako nazivajo in tudi tako z njimi ravna.

— (Detomor.) Ana Mum je svoje novorojeno dete zadavila in v stelji zakopala. Mariborska sodnija jo je prejela.

— (Volkovi.) Iz št. Danijela na Koroskem se „G.“ piše: V planinah pri Železnikaplji in v Obirskem so se prikazali tako lačni volkovi, da so uže večkrat v hleve udrl in ovce trgali. Sicer je bil 11. maja občen lov na te hude goste, vendar nobenega nij moglo zadeti svinčeno zrno. Brž ko ne so te zveri prišle iz sesednje Kranjske.

Na glincah
otvorila se je
restavracija
v nekdanjem Permetovej hiši, žlepo uredjenim vrhom. P. n. občinstvu postrežalo se bode vedno z izvrstnim **dolenjskim vinom**, **Kozlerjevo pivo** in dobriimi **mrzlimi jedmi**.
(156—1)

Opozorujemo na inserat v današnji številki dobro znane firme **J. H. Luckmann v Lübecku**, katera se vsled reellne potrebe in posebne sreče v prodaji Hamburgskih srečk jako priporoča.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalescieri du Barry
v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih ožnost, diabet, trganje, shušanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi sprideval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.
Na Dunaji, 13. aprila 1872.
Frešo je uže sedem mesecev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled pranih i čutnjenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescieri pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mestnem užitku Vaše tečne in okusne Revalescieri popo nam zdrav, tako, da brez najmanjšega tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceró in okusno hrano, kot najboljši pripem ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,
služatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.
Neapel, 17. aprila 1862.
Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celém životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polni obupnosti poskusila sem Vašo Revalescieri in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescieri zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.
Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.
V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.
Revalescieri-Biscuiten v puščah in Revalescieri-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 3 gold. 50 kr., v prahu 24 tas 10 gold. 50 kr., 48 tas 20 gold. 50 kr., 72 tas 30 gold. 50 kr.
Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijakih trgovih; tudi razpošilja dunaieks hiša na ... kraje po poštah takasnica ali

Umrlj v Ljubljani
od 23. do 25. maja:
Janej Kramar, 55 l., v bolnici, vsled vnetja pljuč. — Ant. Jelenec, 23 l., v prstni delavnici, za jetiko. — Helena Komar, 42 l., za utrpunjem možjan. — Šimen Tiran, 1 l., za jetiko. — Ivana Dolenc, 1 l., dete krojača, za jetiko. — Ferdinand Kavcic, 8 m., vled utrpunja možjan. — Avgust Novak, 45 l., morbus brygma. — Marija Kotovšek, 21 l., za hitro jetiko. — Franjo Tiran, 1 m., v bolnici, vsled slabosti. — Jera Štaj, 53 l., vsled utrpunja pljuč. — Ivana Jenko, 1 l., dete hišnika za jetiko.

povzetih. V Ljubljani Ed. M. hr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. P. damu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (3)

Vabito
k letošnjem
občnem zboru
bolnišnega, podpornega in oskrbovalnega društva v Ljubljani,
kateri bode
v nedeljo 28. maja 1876 ob 11. uri do polu dne
v magistratnej dvorani.

- Dnevni red:**
1. Letno poročilo za 1875.
 2. Potrjilo računskega sklepa za 1875.
 3. Predlog ravnateljstva: dosedanje pravila neveljavne storiti, nove pravila napraviti in predlog dotičnega načrta.
 4. Predlogi posameznih soudov.
 5. Volitev komiteja za pregled letnega računa.
 6. Volitev ravnateljstva.
- (157) **Ravnateljstvo.**

Glücks-Offerte!!
270. Hamburger Geld-Lotterie
genehmigt und garantiert
von der hohen Regierung.
Die Haupttreffer betragen event:
375,000 Reichsmark,
250,000 Reichsmark,
125,000 Reichsmark,
80,000 Reichsmark,
60,000 Reichsmark,
50,000 Reichsmark,
etc. etc.
Zusammen kommen in 7 Gewinnziehungen unter Aufsicht der Staatsbehörde 43,400 Gewinne im Betrage von
7 Million 771,800 Reichsmark
zur Entschreibung.
Gegen Einsendung des Betrages in Banknoten, Coupons, pr. Postanweisung oder gegen Postnachnahme überfende ich, zu der 1sten Gewinnziehung.
Ganze Original-Loose à 8. W. fl. 3.50
Halbe Original-Loose „ „ 1.75
Viertel-Original-Loose „ „ .90
den geehrten Auftraggebern nach allen Gesetzen unter Einwirkung des amtlichen Gewinnlist; desgleichen erfolgen die amtlichen Gewinnlisten, sowie die Auszahlung der Gewinne sofort nach stattgehabter Ziehung. Bestellungen für die erste Gewinnziehung erbitte baldigst, jedenfalls aber vor dem
5. Juni d. J.
J. H. LUCKMANN,
Staats-Effecten-Handlung,
Lübeck.
In der jetzt beendeten 260. Lotterie fiel in meine Kette vom Glück begünstigte Collecte wiederum in der 6. Classe der größte Gewinn von
36,000 Mark auf No. 4528 1/2
und in der 7. Classe das große Loos von:
252,000 M. auf No. 25641 1/4.
Steiner. (158—1)

Alle Diejenigen,
die noch zu der auf den
14. & 15. Juni d. J.
amtlich festgesetzten 1ten Ziehung der vom Staate genehmigten und garantierten 270sten Hamburger Geldverloofung,
Originalloose aus unserer vom Glücke begünstigten Collecte
zu beziehen wünschen, belieben uns ihre gefälligen Aufträge nunmehr baldigst direct zugehen zu lassen, da unser Vorrath durch die zahlreich einlaufenden Bestellungen bald vergriffen sein dürfte.
Preise der Loose 1 Klasse:
Ein ganzes Originalloos 3 oder 8. W. fl. 34.
Ein halbes Originalloos 6 „ „ 17.
Ein viertel Originalloos 1 1/2 „ „ 8 1/2.
Die Aufträge werden gegen Einsendung oder Nachnahme des Betrages prompt ausgeführt und die amtlichen Pläne gratis beigelegt. Amtliche Gewinnlisten und Auszahlung der Gewinne sofort nach Entscheidung.
S. Sacks & Co., Hamburg,
Staats-Effecten-Handlung.